

בש"פ 4301/14 - מדינת ישראל נגד אנדריי מרמנשטיין

בבית המשפט העליון

בש"פ 4301/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: אנדריי מרמנשטיין

בקשה (חמישית) להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד סיון רוסו

בשם המשיב: עו"ד ארז מלמד

החלטה

לפניי בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בתשעים ימים או עד למתן גזר הדין בעניינו של המשיב בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם מביניהם.

1. הרקע הצריך לעניין פורט בהחלטת השופטת ד' ברק-ארז בבש"פ 7372/13 מדינת ישראל נ' סויאטוס, עמוד 1

פסקאות 2-5 (31.10.2013) (להלן: עניין סויאטוס) ואעמוד על עיקרי הדברים בתמצית. ביום 3.2.2013 הוגש נגד המשיב, יליד 1978, כתב אישום המייחס לו עבירות של קשירת קשר לפשע; ניסיון שוד; גניבה מרכב או פירוק רכב; ונשיאת נשק. על פי המתואר בכתב האישום, סמוך ליום 13.1.2013 קשר המשיב קשר לביצוע פשע עם אדם נוסף (להלן: השותף) ושני אחרים (להלן: הנאשמים הנוספים). הארבעה רקמו תכנית לשוד חנות תכשיטים בנס ציונה שלפיה אחד הנאשמים הנוספים ינטרל את המוכר באמצעות שוקר חשמלי שעה שהמשיב והשותף יאימו עליו באקדח וייקחו שלל מפריטי החנות. לאחר מכן תכננו השלושה להימלט ברכב שבו ינהג הנאשם הנוסף הנותר. בהתאם לתכנית האמורה הגיעו הארבעה ביום 16.1.2013 לסביבת החנות כשבאמתחתם אקדח גנוב; שוקר חשמלי; וכלים נוספים לצורך ביצוע השוד. המשיב החנה את הרכב שבו נסעו בסמוך לחנות, כאשר השותף ואחד הנאשמים הנוספים יצאו מן הרכב כדי לצפות עליה. פקחים עירוניים ששהו בקרבת מקום הבחינו במתרחש ועיכבו את המשיב וחבריו עד להגעת השוטרים שהוזעקו למקום. בפרשה זו מעורבים אפוא ארבעה נאשמים. הללו נאשמו בשני כתבי אישום נפרדים (כאשר המשיב והשותף נאשמו בכתב אישום אחד), והליכי המעצר של כל הארבעה אוחדו. לבד מהמשיב, דינם של כל המעורבים בדבר נגזר במסגרת הסדרי טיעון, כאשר עונשי המאסר בפועל שהושתו עליהם נעים בין 12 חודשים וחצי לבין 30 חודשים.

2. בד בבד עם כתב האישום הגישה המבקשת בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים נגדו. ביום 5.3.2013 הסכים בא כוחו של המשיב למעצרו עד לתום ההליכים תוך שמירת זכותו להגיש בקשה לעיון חוזר כאשר יוכל להצביע על חלופת מעצר. בהתאם לכך הוארך מעצרו של המשיב כאמור.

3. משלא נסתיים משפטו של המשיב בתוך תשעים יום הוגשה לבית משפט זה בקשה להארכת מעצרו. כאמור לעיל, ביום 31.10.2013 הוארך מעצרו של המשיב בתשעים יום או עד למתן פסק דין בעניינו (עניין סויאטוס, בפסקה 13). בית משפט זה קבע כי אל מול התמשכות ההליכים ניצבת מסוכנותו של המשיב (ושותפו), הנלמדת בין היתר מעברו הפלילי המכביד (שם, בפסקה 11). משלא הסתיימו ההליכים אף במסגרת הארכה זו, פנתה המבקשת בבקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב בתשעים יום או עד למתן פסק דין כאמור. ביום 26.1.2014 נעתר בית משפט זה (השופט א' רובינשטיין) לבקשה באופן חלקי והאריך את מעצרו של המשיב בארבעים וחמישה ימים, תוך הבעת תקווה לסיום ההליך בתוך תקופה זו (בש"פ 496/14 מדינת ישראל נ' מרמנשטיין (26.1.2014)). משנקבע מועד הכרעת הדין ליום 31.3.2013 פנתה המבקשת לבית משפט זה בבקשה שלישית להארכת מעצרו של המשיב עד למועד זה. בית המשפט (השופט נ' סולברג) האריך את מעצרו של המשיב עד ליום הכרעת הדין (בש"פ 1543/14 מדינת ישראל נ' מרמנשטיין (13.3.2013)), ובהחלטה נוספת בתיק זה מיום 27.3.2014 קבע כי ככל שלא תינתן הכרעת הדין במועד האמור יובא המשיב לפני בית המשפט המחוזי לבחינת חלופת מעצר; יוגש בעניינו תסקיר מעצר; ומעצרו יוארך עד להחלטת בית המשפט המחוזי. ביום 31.3.2014 נתן בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ק' רג'יניאנו) את הכרעת הדין. בית המשפט הרשיע את המשיב בעבירה של קשירת קשר לפשע, אך זיכה אותו מיתר העבירות שיוחסו לו כמפורט ברישה של החלטה זו. בו ביום האריך בית המשפט המחוזי את מעצרו של המשיב, לבקשת המבקשת, לפי סעיף 61(ג) לחוק המעצרים. מעצרו הוארך אפוא בתשעים ימים החל מיום 31.3.2013 או עד למתן גזר דין בעניינו, לפי המוקדם. לבקשת ב"כ המשיב נקבע מועד שמיעת הטיעונים לעונש ליום 27.4.2014, ובית המשפט הורה כי שירות המבחן יגיש תסקיר עד למועד זה.

4. ביום 27.4.2014 נודע לב"כ המשיב כי טרם הוגש תסקיר מבחן בעניינו של המשיב וכי שירות המבחן ביקש לדחות את מועד ההגשה שנקבע. נוכח האמור דחה בית המשפט את מועד שמיעת הטיעונים לעונש ליום 22.6.2014. אולם, ביום 2.6.2014 הורה בית המשפט כי נוכח אילוצים הישיבה שנקבעה ליום 22.6.2014 תדחה ליום 28.7.2014.

ביני לבני התקרבו לקיצם תשעים ימי המעצר שעליהם הורה בית המשפט המחוזי. מכאן הבקשה שלפניי.

5. המבקשת טוענת כי אין מנוס מהארכת מעצרו של המשיב נוכח המסוכנות הנשקפת ממנו, וזאת אף כי אין מחלוקת בדבר התמשכות ההליכים בעניינו. לשיטת המבקשת, מסוכנות זו נלמדת מהעבירה שבה הורשע המשיב ומעברו הפלילי המכביד והרלבנטי, הכולל עבירות חמורות ובהן שוד, איומים ופריצה לרכב. עוד נטען כי המשיב ריצה בעבר עונשי מאסר ממושכים וכי מאסרו האחרון היה לתקופה של ארבע שנים; כי קיים לחובתו מאסר על תנאי בר הפעלה לתקופה של 24 חודשים; וכי כעת, לאחר הרשעתו, שוב לא עומדת לו חזקת החפות. המבקשת אף מצדיקה את בקשתה בכך שמדובר "בישורת האחרונה" של התיק, היינו בתקופה שלאחר הכרעת הדין כאשר קבוע מועד לשמיעת הטיעונים לעונש.

6. בדיון שנערך לפניי הביע ב"כ המשיב את התנגדותו להארכת המעצר. לשיטתו, אין לקבל את טענת המבקשת שלפיה מדובר "בישורת האחרונה", שכן המבקשת טוענת לכך מזה חודשים ארוכים בכל הבקשות להארכת מעצרו של המשיב. עוד נטען כי הודיית המשיב, שניתנה בשלב מוקדם, הזיקה לו שכן המעורבים שהתעקשו על חפותם זכו ליחס מקל יחסית מצד המבקשת; וכי המשיב נמצא בעיצומו של הליך שיקומי מזה זמן רב שחולל בו שינוי של ממש. ב"כ המשיב ביקש שאורה על הגשת תסקיר מעצר בעניינו לבית המשפט המחוזי, וכי תוצג לפניו חלופת מעצר בבית אמו של המשיב.

7. ככלל, בבוא בית משפט זה לבחון בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, שומה עליו לאזן בין זכותו של הנאשם העצור, שטרם הורשע בדיון, לחירות, לבין האינטרס של ביטחון הציבור ושלומו וכן הבטחת ניהול הליך פלילי תקין על ידי רשויות האכיפה. באיזון זה יובאו בחשבון שיקולים שונים, ובהם חלוף הזמן שבו נמצא הנאשם במעצר; קצב התקדמות ההליך העיקרי והגורמים המשפיעים עליו; מידת המסוכנות הנשקפת מן הנאשם וחומרת העבירה המיוחסת לו; החשש מפני שיבוש ההליך; והיכולת להגשים את מטרת המעצר באמצעות חלופה מתאימה (בש"פ 1578/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (13.3.2014); בש"פ 6808/10 מדינת ישראל נ' נפאע, פסקה 11 (5.10.2010); בש"פ 6638 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (21.9.2010)). ברם, הרשעת הנאשם, כבמקרה שלפנינו, מהווה נסיבה חדשה ומשמעותית במכלול השיקולים המשפיעים על ההחלטה אם להאריך את מעצרו אם לאו. אמנם, אין בהרשעת הנאשם כשלעצמה כדי לשמש שיקול בלעדי להארכת המעצר ונדרש בסיס נוסף מצדיק זאת (בש"פ 5/95 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (5.1.1995); בש"פ 678/05 צרפתי נ' מדינת ישראל, פסקה ח (24.1.2005)). אולם הרשעה אינה "רק אבן משקל נוספת על כף המאזנים, אלא יש בה כדי להשפיע גם על משקלם היחסי של הטעמים האחרים של המעצר או של השחרור" (בש"פ 7379/96 סלים נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (31.12.1996); וראו גם בש"פ 8774/09 מדינת ישראל נ' אוחנה, פסקה 9 (5.11.2009); אשר לסיכונים פוטנציאליים נוספים בקטגוריה זו ראו: בש"פ 1079/05 גברילוב נ' מדינת ישראל (8.2.2005)).

8. במקרה דנן, הרשעת המשיב מסיטה אפוא את נקודת האיזון לעבר הארכת מעצרו, ולכך מתווסף עברו הפלילי המכביד המעיד גם הוא על המסוכנות הנשקפת ממנו. עם זאת, התמונה העולה מקצב התקדמות ההליך העיקרי אינה מניחה את הדעת, ומשכך לא ניתן להיענות לבקשה במלוא היקפה. אני נעתר לבקשה, אם כן, באופן חלקי ומורה על הארכת מעצרו של המשיב בארבעים וחמישה ימים, או עד למתן גזר דין בתיק העיקרי, הכל לפי המוקדם. בצד האמור, בשים לב לכך שבשלב הדיונים בבקשת המעצר עד תום ההליכים, נשמרה - כאמור - זכותו של המשיב להציע חלופת מעצר, הרי שככל שהמשיב יגיש בקשה לעיון מחדש ולבחירת חלופת מעצר שיציע, תבחן בקשה זו לגופה ובית המשפט המחוזי יחליט כחכמתו.

9. סיכומם של דברים: בכפוף לאמור בסיפה של פסקה 8 שלעיל, מעצרו של המשיב מוארך בארבעים וחמישה ימים החל מיום 28.6.2014, או עד למתן גזר דין בת"פ 599-02-13 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ז בסיון התשע"ד (25.6.2014).

שׁוֹפֵט
